

paa en enkelt theoretisk Betragtning af dette Punkts Betydning.

Dersom den Opgave forelaa, at præcisere Udtrykket for Udstrækningen af den Kreds, i hvilken Landenes internationale, lommerielle Virksomhed bevæger sig, vilde man kunne løse den ved Bestemmelsen af hvert Lands Central-Tyngdepunkt i Udlandet. Jo videre Søfarten, Flaget og det direkte Samkvem med fjerne Lande spreder Interessen, des mere vil dette Central-Tyngdepunkt fjerne sig fra Landet, ligesom omvendt Kredsen — *den kommercielle Linje* — vil indsnævres efterhaanden, som dette Samkvem indskrænkes til de nærmeste Nabolande. Det er derfor sandsynligt, at man i dette Maal har et exakt Udtryk for den almindelige Forestilling om et Lands internationale Stilling og om den geografiske Udstrækning af dets „*Interesse-Zoner*“, hvilket, naar Talen er om søfarende Nationer, ikke staar i noget rationelt Forhold til det Omfang, de indtage paa Kaartet, sammenlignet med Lande af kontinental Karakter. Tages som Exempel Danmark og Baiern, saa vil det vise sig, at Baiern, der er dobbelt saa stort som Danmark og har tre Gange saa mange Indbyggere, dog har en kommerciel Linje af langt ringere Udstrækning end Danmark. Baierns internationale, kommercielle Interesser eller dets Interesse-Zoner strække sig derfor ikke langt uden for Baierns egne Grændser, sammenlignet med Danmarks, der har sit udenlandske Tyngdepunkt henimod 100 geogr. Mile fra Kjøbenhavn, og man har heri en Maalestok for begge Landes internationale Stilling, der ogsaa synes at falde sammen med deres historisk-politiske Betydning. Det vilde vistnok ogsaa være af stor Inter-

esse gennem den voxende Udstrækning af den kommercielle Linje at efterspore Betydningen af Sueskanalen for de sydevropæiske Stater, og paa denne Maade at oplyse, hvorledes og i hvad Omfang dette store Foretagende har medvirket til at udvide Omraadet for Italiens internationale Interesser.

Der er endnu en Betragtning af de kommercielle Tyngdepunkter at fremsætte, forinden vi her tage Afsked med dette Æmne. Overskuer man nemlig det System af Tyngdepunkter, som dannes af de enkelte Landes kommercielle Midtpunkter, kan man deraf fremstille en højere Enhed; det Punkt, hvori hele Verdensdelens kommercielle Virksomhed maa tænkes koncentreret, og fortsættes denne Tanke videre, saa vil man til sidst kunne besvare det Spørgsmaal: Hvor ligger da Tyngdepunktet for den hele, alle Verdensdele omfattende kommercielle Bevægelse, og i hvilken Retning styrer det? Har dette mærkelige Punkt, som først opstod i de gamle Riger ved Middelhavet (Fønicien, Kartago) og som siden hin længst forsvundne Tid har været paa Vandring imod Nordvest (Genova - Venezia—Holland—England), allerede forladt den gamle Verden? Er det paa Vejen over Atlanterhavet til Nord-Amerika, eller findes det endnu inden for Grænserne af vor Verdensdel? Det har uden Tvivl mere end blot historisk Interesse gennem exakte Metoder at faa disse Spørgsmaal besvarede; thi i den Egn, henimod hvilken det universelle kommercielle Tyngdepunkt bevæger sig, dér er ogsaa Sædet for den stærkest voxende kommercielle Virksomhed, og dér trives frodigst det produktive Arbejde.

Mindre Meddelelser.

Faareavl i Japan. Indtil de seneste Aar har Faareavl ikke været kjendt i dette Land, hvis Indbyggere oprindelig kun brugte Silke eller Bomuld til deres Klæder. Ved Japans stærkere Handelssamkvem med Evropa og Nordamerika indførtes imidlertid en Del uldne Tøjer, og de faldt ret i Japanesernes Smag. Indførselen af Uldvarer tiltog derfor saa stærkt, at den forstandige Indenrigsminister Okubo fattede den Beslutning at indføre Faaret i Japan, hvor det hidtil havde været lige saa ukjendt som Geden. Han kunde saa meget roligere gjøre Forsøget, som han af en nordamerikansk Forretningsmand havde faaet Underretning om, at saa vel Japans Vejrlag som dets Jørbund og Plantevæxt egne sig til Faareavl. Man har nu indrettet et stort „Schæferi“ som Mønsterranstalt og forsynet det med de bedste Faareracer. Det ligger i Bugten ved Jeddo og styres af en lærd japane-

sisk Landmand, som har studeret Landbruget i England, Skotland, Frankrig og Belgien. Forsøgene have, som man kunde vente, været opmuntrende, og i Fremtiden vil der altsaa frembringes Uld i dette Land, som har 33 Mill. Indbyggere eller næsten ligesaa mange som Frankrig.

A. Feddersen.

Om Ferskvandsfiskenes Udbredelse i Norge. I nærværende Tidsskrift (S. 126—129) har Hr. Adjunkt Feddersen bl. a. meddelt nogle Oplysninger om Ferskvandsfiskenes Udbredelse i Norge, hentede, som af Forf. nævnt, fra et Par af undertegnede forfattede Skrifter; men da der i disse Meddelelser har indsnæget sig flere Misforstaaelser, maa det være mig tilladt at opklare det rette Forhold.

Naar den ærede Forf. saaledes sætter *Birkebæltet* til

2500 Fod, er dette mindre rigtigt; thi dette Bælte naar op lige til 3,600 Fod i Landets sydøstlige Egne, hvor alene Modsætningen imellem de forskellige Højdebælter fremtræder skarpt. Pag. 127 læses: „I Norge er Ørreden (Bæksørd og Sørdred) tit den eneste forekommende Fiskeart, og den stiger saa højt op paa Fjeldsiderne, som disse lade sig passere“. Jeg skal herved gjøre opmærksom paa, at jeg i „Norges Fiske“ begynder Afsnittet om Ørreden med den Bemærkning, at Arten forekommer under to Hovedformer, hvoraf den ene, Ferskvandsørreden, stiger op o. s. v., men dette gjælder ikke den anden Hovedform, Sørdredet. Naar derfor Hr. F. længere hen bemærker, at „Sørdredet (Formen lacustris) lever efter Collett indtil 2,250 Fod,“ er dette vildledende, da Forf. her har oversat Navnet „lacustris“, der tilkommer den store Form af Ferskvandsørreden, som lever paa Dybet i enkelte større Indsøer (i Mjøsen kaldes den Hunnerørredet), med „Sørdred“, hvilket i min Afhandling kan ses alene er Navnet paa Ørredens Saltvandsform, Linnés *S. trutta*, der aldrig stiger langt oven for Elvemundingerne. Naar jeg fremdeles siger, at *S. eriox*, forma *fario* „tilhører alle smaa Elvedrag i enhver Højde over Havet,“ refererer dette sig til den tidligere *Passus*, „saa højt op, som disse lade sig passere,“ hvilket overalt er meget forskelligt. Det har jo ikke været mig i min Afhandling om at gjøre at fixere det højeste Punkt, hvortil Formen i det hele kan stige, men „enhver Højde“ er her stillet i Modsætning til, hvad der finder Sted hos de øvrige Former. Naar Hr. F. derfor tilføjer: „dette er naturligvis ikke Tilfældet, hvorimod jeg tror at kunne sætte 3000 Fod som den omtrentlige Højde for disse Fiske,“ er hans Beregning paa dette Sted altfor lav. I forskellige Søer og Elve i Jotunfjeldene, Dovre og Langfjeldene findes Fjeldørreden langt højere, lige op til 4000 Fod. For at nævne et Exempel, der tør være kjendt ogsaa for danske Turister, ere de store Indsøer Bygdin og Tyen meget fiskerige, skjønt de ligge omkring 3500 Fod højt; det samme er Tilfældet med Nordmandslaagen, hvis Højde er 4040 Fod, og Fiskene stige desuden saa langt op ad de i disse Indsøer faldende Elve og Bække, som disse lade sig passere.

Med Hensyn til Røjen (*S. alpinus*) skal jeg bemærke, at jeg udtrykkelig har vist, at den tillige lever i Kornbæltet. Dernæst tvivler Hr. F. om Rigtigheden af min Opgivelse om Elritsen, men dette forholder sig dog saa. Jeg har selv taget Exemplarer af *Phoxinus* i Søerne ved Foden af Neverfjeld mindst 3000 Fod over Havet; ligeledes findes den i Møklebysjø i Storeelvedalen i en Højde af 3240 Fod. Forf. modtager ligeledes med Tvivl Angivelsen om Aborren; denne findes eller fandtes i alt Fald 1864 i Smaaavande oven for Furusjøen i Vaage, liggende i Birkeregionen, og næppe lavere end 3000 Fod; om den maaske her er indsat, kan jeg ikke afgjøre. I Sammenhæng hermed staar dens vide Udbredelse i horizontal Retning, i det saa vel Aborren som Elritsen gaa i Finmarken op til 70° n. B. Endelig skal jeg bemærke, at naar Forf. angiver „Flodulken“ som gaende

op i Gudbrandsdalen, gjælder dette, som i min Afhandling er paavist, ikke den almindelige Flodulk (*Cottus gobio*), der ikke findes i Norge, men derimod den østevropæiske Art, *C. poecilopus*, Heck.

Kristiania, 10de Novbr. 1877.

Robert Collett.

Jørgen Christian Schythe (Nekrolog). I Anledning af den velvillige Omtale, som i nærv. Tidsskr. (S. 129 og fig.) er bleven min nu afdøde Farbroder til Del, og efter Opfordring af Red. være det mig tilladt at meddele nogle Oplysninger om ham, hvoraf flere ikke hidtil have været offentlig kjendte.

Han fødtes d. 6te Febr. 1814 i Kjøbenhavn, og hans Fader var Eylert Schythe, forhenværende Handelsassistent paa Julianehaab. Han blev Student 1830 og polyteknisk Kandidat 1834. I Aaret 1838 foretog han en Rejse til Nordgrønland, og 1839—40 sammen med Steenstrup en Rejse til Island; 1846 rejste han atter til Island for der at iagttage Heklas Udbrud, som var sket Aaret i Forvejen. Iblandte de Arbejder, han har udgivet som Følge af de ovennævnte Rejser, kan man maaske fremhæve: „Blade af min Dagbog paa en Rejse i Nord-Grønland i Sommeren 1838 (Portefeuillen“); Udvikling af Knaldluft i nogle mineralske Kilder paa Island („Krøyers naturhist. Tidsskr.“, Bind III); „en Fjeldrejse paa Island“ i Sommeren 1840 („smstds.“); Iagttagelser af Atlanterhavets Temperatur i Overfladen („Nyt Archiv for Søvesenet, Bind II“); Hekla og dens sidste Udbrud d. 2den Septbr. 1845. Fremdeles har han med Hensyn til selve Danmark og efter Opfordring af „det kgl. Landhus-holdningsselskab“ leveret: „Beskrivelse af Skanderborg Amt.“

I Maj 1850 forlod han Danmark, og han opholdt sig nogen Tid i Valparaiso og San Jago, hvor han bl. a. offentliggjorde en Del Artikler om Undervisningsvæsenet, og paa spansk oversatte sin Bog om Hekla. 1852 udnævntes han til Professor i Fysik og Naturvidenskab ved det litterære Kollegium i Concepcion og 1853 til Guvernør og Pladskommandant over Territoriet Magallanes. Han gik af fra denne Post 1857, men blev gjenvalgt 1858 og beholdt den til 1865, da han tog sin Afsked. Han levede nu i San Jago, indtil han 1870 valgtes til Bestyrer af Filialen for Chiles Nationalbank i Chillan; denne Stilling opgav han af Helbredshensyn 1874, og han levede derefter i Valparaiso til sin Død, som indtraf d. 30te Januar 1877.

Olaf Schythe.

Nordenskiöld's næste Expedition. Premierløjtnant i den danske Flaade *A. Hovgaard* er bleven antaget som Deltager i denne Expedition, der skal drage af Sted i Juli 1878 og efter de sidste Bestemmelser har til Maal at gaa langs Asiens Nordkyst til Beringsstrædet for derfra at vende tilbage igjennem Sueskanalen. I næste Hefte af nærværende Tidsskrift vil Prof. *Nordenskiöld* give en længere Fremstilling af Planen for sit Togt.

Ed. E.